

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 34

van **MERCEDES VAN VOLCEM**

datum: 3 oktober 2022

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Ontharding - Vergunningsplicht en vrijstellingen

De minister wenst net als ikzelf zoveel mogelijk te ontharden in Vlaanderen. Zij kende er zelfs diverse subsidies voor toe zodat water beter kan infiltreren. Toch hanteert de administratie Omgeving vaak eigenaardige interpretaties die volgens mij niet volgens de geest van het decreet en het vrijstellingsbesluit zijn en die de uitvoering van ontharding vertragen.

Inzake openbaar domein zouden we in Brugge veel vlugger kunnen ontharden op pleinen en ook in straten. Nu beperken we ons tot 300 vierkante meter (vrijstelling) omdat een omgevingsvergunning tot zes maanden duurt, administratief tijd en geld kost. Bovendien kan een bezwaarschrijver of om het even welke derde tegen de omgevingsvergunning beroep aantekenen zodat elk werk met betrekking tot de aanleg van gescheiden rioleringen, ook de voorziene ontharding van meer dan 300 vierkante meter, wordt gehypothekeerd. Bovendien zou een langere of brede straat (waar ontharding makkelijker 300 vierkante meter bereikt in een plan) dan net verhard blijven omdat de procedure anders langer wordt.

Ik zie ontharding als een wijziging van verharding conform artikel 10 van het vrijstellingsbesluit. Ontharding is volgens mij een wijziging van verharding met het meest positieve effect op de omgeving.

Artikel 10, hoofdstuk 10 'Openbaar domein', van het vrijstellingsbesluit bepaalt: "Een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen is niet nodig voor de uitvoering van de volgende handelingen op openbaar domein of op een terrein dat na de handelingen tot het openbaar domein zal behoren:

- 1° de aanleg van verhardingen waarvan de oppervlakte 300 vierkante meter of minder bedraagt, met een reliëfwijziging van minder dan 50 cm;
- 2° het geheel of gedeeltelijk wijzigen van een bestaande verharding. De vrijstelling geldt niet als de bestaande weg een aardeweg, grindweg, steengruisweg of kasseiweg is of als de bestaande weg een waterdoorlatend karakter heeft;
- 3° de aanleg van verhoogde kruispunten, verkeersdrempels en andere verkeersremmende ingrepen binnen de bestaande verhardingsbreedte;
- 4° gebruikelijke ondergrondse constructies en aansluitingen, zoals installaties voor het transport of de distributie van drinkwater, afvalwater, elektriciteit, aardgas, warmte- en koudenetleidingen en andere nutsvoorzieningen;

- 5° gebruikelijke aanhorigheden;
- 6° technische constructies van algemeen belang met een maximaal volume van 30 kubieke meter en een maximale hoogte van 5 meter;
- 7° de ondergrondse aanhoring of uitdieping van waterlichamen of de versteviging van oevers, voor zover deze niet gelegen zijn in een ruimtelijk kwetsbaar gebied en het project niet voor komt op bijlage I en II van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage;
- 8° waterbeheersingswerkzaamheden die niet zonder acuut gevaar of schade kunnen worden uitgesteld, zoals het doorbreken van waterkeringen bij rechtstreeks overstromingsgevaar;
- 9° strand- en duinophogingen, strand- en duinverbredingen, het slopen van niet meer gebruikte strandhoofden;
- 10° de plaatsing van seizoensgebonden, niet-overdekte terrassen bij horecazaken;
- 11° kleinschalige faunavoorzieningen langs wegen, spoorwegen en waterlopen.
- 12° de plaatsing van glasbollen, kledingcontainers en andere boven- of ondergrondse houders voor de selectieve verzameling en ophaling van afval, als de gezamenlijke oppervlakte kleiner is dan twintig vierkante meter."

De administratie stelt: "Met het wijzigen van verharding wordt het vervangen van verharding door een ander soort verharding bedoeld. Het uitbreken van de verharding valt hier niet onder. Dus vanaf 300 vierkante ontharding is een omgevingsvergunning noodzakelijk." Dat is puur Kafka.

- 1. Kan de minister bevestigen dat het wijzigen van verharding naar ontharding tevens als een wijziging van verharding moet worden beschouwd, en dat als gevolg daarvan ontharding onder de vrijstelling valt en een omgevingsvergunning niet nodig is als er meer dan 300 vierkante meter onthard wordt?
- 2. Kan ontharding steeds als een werk beschouwd worden met een positieve ruimtelijke impact?
- 3. Zal de minister een omzendbrief met die interpretatie sturen naar steden en gemeenten?
- 4. Zal de minister een initiatief nemen om het besluit aan te passen en ontharding bij wegenwerken en op openbaar domein vrij te stellen, minstens tot 3000 vierkante meter per straat of 5000 vierkante meter per plein (van plein naar park, van verharde site naar te ontharden site)?

ANTWOORD

op vraag nr. 34 van 3 oktober 2022

van **MERCEDES VAN VOLCEM**

1. In principe is voor het aanleggen, wijzigen en afbreken van verhardingen steeds een omgevingsvergunning vereist. Zoals u aangeeft, regelt het Vrijstellingenbesluit enkele vrijstellingen op openbaar domein (artikel 10). Het aanleggen of uitbreken van verhardingen kleiner dan 300 m² is – onder de andere voorwaarden van het besluit – vrijgesteld van vergunning. Aanvullend zijn bepaalde wijzigingen van verharding – zonder toename of afname van de oppervlakte van verharding – vrijgesteld van vergunning. Door deze formulering en de strikte interpretatie in de rechtsleer is het uitbreken van verharding > 300 m² dus eigenlijk vergunningsplichtig.
2. Ontharding zal in de meeste situaties een positieve impact hebben op de omgeving door het verhogen van de infiltratiegraad van de bodem. Mijn administratie heeft in 2021 een afwegingskader en kansenkaart voor ontharden laten opmaken en ondersteunt lokale besturen actief in hun onthardingsopgave, onder meer via het programma Vlaanderen Breekt Uit! Meer informatie kan u hier terugvinden:
<https://omgeving.vlaanderen.be/nl/onderzoek-cijfers-en-geoloketten/thematisch-onderzoek/onthardingswinst-afwegingskader-en-kansenkaart> en
<https://omgeving.vlaanderen.be/vlaanderen-breekt-uit-homepagina>
3. Omzendbrieven hebben enkel tot doel de regelgeving te duiden, niet om bijkomende vrijstellingen mogelijk te maken.
4. Intussen heeft de Vlaamse Regering op 30 september 2022 op mijn voorstel reeds een aanpassing aan het Vrijstellingenbesluit voorzien, waarbij bijkomende vrijstellingen worden voorzien voor afbraak van gebouwen en verhardingen, weliswaar onder bepaalde voorwaarden (VR 2022 3009 DOC.1050). Na advies van de Raad van State zal deze wijziging definitief goedgekeurd worden met het oog op een zo snel mogelijke inwerkingtreding.